

บทที่ 5

การอภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “การวิเคราะห์วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ระหว่างปี พ.ศ. 2533 – 2542” ผู้วิจัยจะนำเสนอรายละเอียดดังนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้เพื่อศึกษาและวิเคราะห์วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ระหว่างปี พ.ศ. 2533 – 2542 ในหัวข้อต่อไปนี้

1. วิเคราะห์เนื้อหา ในด้านรายละเอียดทั่วไปของวิทยานิพนธ์ ลักษณะเนื้อเรื่องในแต่ละสาขาวิชา ประเภทของการวิจัย ระเบียบวิธีวิจัย ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล
2. วิเคราะห์อุปนิสัยสร้างข้อสรุป ในสาขาวิชาการบริหารการศึกษา การประถมศึกษา การวัดผลและวิจัยการศึกษา จิตวิทยาการศึกษา เทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา พลศึกษา วิทยาศาสตร์ศึกษา ศึกษาศาสตร์เพื่อพัฒนาชุมชน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือสำหรับใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้ เป็นแบบบันทึกรายละเอียดของวิทยานิพนธ์ ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง แบ่งออกเป็น 2 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นรายละเอียดเกี่ยวกับผู้ทำวิทยานิพนธ์ ประกอบด้วย ชื่อผู้ทำวิทยานิพนธ์ เพศ อายุ อาชีพ สถานที่ทำงาน

ตอนที่ 2 เป็นรายละเอียดเกี่ยวกับวิทยานิพนธ์ ประกอบด้วย ชื่อวิทยานิพนธ์ ปี พ.ศ. ที่อนุมัติวิทยานิพนธ์ ประเภทของการวิจัย ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง วิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง สถานภาพของประชากรหรือกลุ่มตัวอย่าง ระดับการศึกษาที่เกี่ยวข้อง ประเภทของเนื้อหาวิชา ประเภทของเครื่องมือ การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ ชนิดของข้อมูล สถานที่เก็บรวบรวมข้อมูล สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การสร้างเครื่องมือ

ผู้วิจัยศึกษาเอกสาร ตำราและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการวิเคราะห์วิทยานิพนธ์ กำหนดขอบเขตและประเด็นที่จะศึกษาแล้วนำมาสร้างแบบบันทึกวิทยานิพนธ์พร้อมสร้างคู่มือในการบันทึกวิทยานิพนธ์ ให้นิยามของคำต่าง ๆ ที่ใช้ในแบบบันทึก เพื่อความชัดเจนและเข้าใจตรงกัน และนำไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสมในด้านต่าง ๆ นำคำแนะนำมาปรับปรุงแก้ไขแบบบันทึกวิทยานิพนธ์ให้มีความสมบูรณ์ที่สุด จากนั้นหาความตรงโดยการนำไปทดลองบันทึกทุกสาขาวิชา สาขาวิชาละ 5 เล่มแล้วนำไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบความถูกต้อง และหาค่าความเชื่อมั่นโดยบันทึกอีกสาขาวิชาละ 5 เล่ม นอกเหนือจาก 5 เล่มแรกที่ใช้หาความตรง นำมาบันทึกซ้ำอีกครั้ง โดยห่างจากครั้งแรก 2 สัปดาห์ ในการบันทึกครั้งที่สองนี้ ผู้วิจัยใช้วิธีการสุ่มจากการบันทึกในครั้งแรกมาสาขาวิชาละ 3 เล่ม แล้วนำไปคำนวณหาค่าความเชื่อมั่นโดยมีเกณฑ์ว่าในการบันทึกวิทยานิพนธ์ทั้ง 2 ครั้งต้องบันทึกได้ผลตรงกันอย่างน้อยร้อยละ 95

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยสำรวจรายชื่อวิทยานิพนธ์จากบัณฑิตวิทยาลัย จากหอสมุดจอห์น เอฟ. เคนเนดี จากห้องสมุดคณะศึกษาศาสตร์ และจากห้องภาควิชาสาขาต่าง ๆ เก็บรวบรวมข้อมูลและทำการบันทึกข้อมูลในแบบบันทึกวิทยานิพนธ์ ถ้าเล่มใดมีปัญหาจะนำไปปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษา

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยได้กำหนดวิธีการวิเคราะห์ข้อมูล 2 ขั้นตอน ดังนี้
 ขั้นตอนที่ 1 คือ การวิเคราะห์เนื้อหา โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Windows (Statistical Package for The Social Science) ในการหาความถี่และร้อยละ
 ขั้นตอนที่ 2 คือ การวิเคราะห์อุปนิสัยสร้างข้อสรุปของแต่ละสาขาวิชา

สรุปผลการวิจัย

จากการทำการวิจัยเรื่อง “การวิเคราะห์วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ระหว่างปี พ.ศ. 2533 – 2542” สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

มีการทำวิทยานิพนธ์จำนวน 108 เล่ม ผู้ทำวิทยานิพนธ์ส่วนมากเป็นเพศชาย กลุ่มที่ทำวิทยานิพนธ์มากมีอายุตั้งแต่ 41 – 45 ปี ประกอบอาชีพครู อาจารย์ ทำงานอยู่ในจังหวัดยะลา ปีที่วิทยานิพนธ์ได้รับการอนุมัติให้จบมากที่สุดคือ ปี พ.ศ. 2536 เรื่องที่นิยมทำการวิจัยคือเรื่องเกี่ยวกับบทบาท พฤติกรรม ระเบียบวิธีวิจัย ใช้การวิจัยเชิงบรรยายทั้งหมด กลุ่มตัวอย่างจะทำการศึกษากับครู อาจารย์ร่วมกับผู้บริหาร ระดับการศึกษาที่เกี่ยวข้องจะศึกษาในระดับชั้นประถมศึกษา การสุ่มกลุ่มตัวอย่างใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลใช้แบบสอบถาม และตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือโดยการหาค่าความตรงและความเชื่อมั่น ข้อมูลที่นำมาศึกษาเป็นข้อมูลปฐมภูมิทั้งหมด สถานที่เก็บข้อมูลเก็บในเขตการศึกษา 2 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลสถิติภาคบรรยายใช้ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติภาคอ้างอิง ใช้การทดสอบค่าที่ร่วมกับการวิเคราะห์ความแปรปรวน มีการใช้สถิติอื่น ๆ เช่น Factor Analysis, การใช้เทคนิคเดลฟาย และการวิเคราะห์เนื้อหา การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ตารางประกอบการบรรยาย

สาขาวิชาการประถมศึกษา

มีการทำวิทยานิพนธ์จำนวน 91 เล่ม ผู้ทำวิทยานิพนธ์ส่วนมากเป็นเพศหญิง กลุ่มที่ทำวิทยานิพนธ์มากมีอายุตั้งแต่ 26 – 30 ปี ประกอบอาชีพครู อาจารย์ ทำงานอยู่ในจังหวัดนครศรีธรรมราช ปีที่วิทยานิพนธ์ได้รับการอนุมัติให้จบมากที่สุดคือ ปี พ.ศ. 2540 และปี พ.ศ. 2541 เรื่องที่นิยมทำการวิจัยคือเรื่องเกี่ยวกับปัญหาในด้านต่าง ๆ ระเบียบวิธีวิจัยใช้การวิจัยเชิงบรรยาย กลุ่มตัวอย่างจะทำการศึกษากับครู อาจารย์ ระดับการศึกษาที่เกี่ยวข้องจะศึกษาในระดับชั้นประถมศึกษา การสุ่มกลุ่มตัวอย่างใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น มีการศึกษาในรายวิชาคณิตศาสตร์ เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลใช้แบบสอบถาม และตรวจสอบคุณภาพ

เครื่องมือโดยการหาค่าความตรง ความยาก อำนาจจำแนกและความเชื่อมั่น ข้อมูลที่นำมาศึกษา เป็นข้อมูลปฐมภูมิทั้งหมด สถานที่เก็บข้อมูลเก็บในจังหวัดนครศรีธรรมราช สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลสถิติภาคบรรยายใช้ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติภาคอ้างอิงใช้การทดสอบค่าที่ร่วมกับการวิเคราะห์ความแปรปรวน มีการใช้สถิติอื่น ๆ เช่น การใช้เทคนิคเดลฟาย, The Mann Whitney U Test การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ตารางประกอบการบรรยาย

สาขาวิชาการวัดผลและวิจัยการศึกษา

มีการทำวิทยานิพนธ์จำนวน 14 เล่ม ผู้ทำวิทยานิพนธ์ส่วนมากเป็นเพศหญิง กลุ่มที่ทำวิทยานิพนธ์มากมีอายุตั้งแต่ 26 – 30 ปี ประกอบอาชีพครู อาจารย์ ปีที่วิทยานิพนธ์ได้รับการอนุมัติให้จบมากที่สุดคือ ปี พ.ศ. 2540 เรื่องที่นิยมทำการวิจัยคือเรื่องเกี่ยวกับการวิเคราะห์หาคุณภาพเครื่องมือ ระเบียบวิธีวิจัยใช้การวิจัยเชิงบรรยายทั้งหมด กลุ่มตัวอย่างจะทำการศึกษากับนักเรียน ระดับการศึกษาที่เกี่ยวข้องจะศึกษาในระดับอุดมศึกษา การสุ่มกลุ่มตัวอย่างใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย มีการศึกษาในรายวิชาคณิตศาสตร์ เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลใช้แบบทดสอบ และตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือโดยการหาค่าความตรง อำนาจจำแนกและความเชื่อมั่น ข้อมูลที่นำมาศึกษาส่วนมากเป็นข้อมูลปฐมภูมิ สถานที่เก็บข้อมูลเก็บในจังหวัดปัตตานี สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลสถิติภาคบรรยายใช้ สหสัมพันธ์ สถิติภาคอ้างอิงใช้การวิเคราะห์การถดถอย การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ตารางประกอบการบรรยาย

สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา

มีการทำวิทยานิพนธ์จำนวน 79 เล่ม ผู้ทำวิทยานิพนธ์ส่วนมากเป็นเพศหญิง กลุ่มที่ทำวิทยานิพนธ์มากมีอายุตั้งแต่ 26 – 30 ปี ประกอบอาชีพครู อาจารย์ ส่วนมากทำงานอยู่ในจังหวัดสงขลา และจังหวัดปัตตานี ปีที่วิทยานิพนธ์ได้รับการอนุมัติให้จบมากที่สุดคือ ปี พ.ศ. 2533 เรื่องที่นิยมทำการวิจัยคือเรื่องเกี่ยวกับเทคนิคและวิธีสอน โดยตัวแปรต้นที่มีการศึกษามากที่สุดคือการให้ข้อมูลย้อนกลับ และตัวแปรตามเป็นการศึกษาเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ ระเบียบวิธีวิจัยใช้การวิจัยเชิงทดลอง กลุ่มตัวอย่างจะทำการศึกษากับนักเรียน ระดับการศึกษาที่เกี่ยวข้องจะศึกษาในระดับชั้นประถมศึกษา การสุ่มกลุ่มตัวอย่างใช้วิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน มีการศึกษา

ในรายวิชาคณิตศาสตร์ เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลใช้แบบทดสอบ และตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือโดยการหาค่าความตรง ความยาก อำนาจจำแนกและความเชื่อมั่น ข้อมูลที่นำมาศึกษาเป็นข้อมูลปฐมภูมิ สถานที่เก็บข้อมูลเก็บในจังหวัดปัตตานี สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล สถิติภาคบรรยายใช้ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติภาคอ้างอิงใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวน การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ตารางและกราฟประกอบการบรรยาย

สาขาวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา

มีการทำวิทยานิพนธ์จำนวน 3 เล่ม ผู้ทำวิทยานิพนธ์เป็นเพศหญิงทั้งหมดมีอายุตั้งแต่ 26 – 30 ปี ประกอบอาชีพครู อาจารย์ ทำงานในจังหวัดสงขลา วิทยานิพนธ์ได้รับการอนุมัติให้จบในปี พ.ศ. 2542 ทั้งหมด เรื่องที่ทำการวิจัยคือเรื่องเกี่ยวกับการพัฒนาบทเรียนโปรแกรม รูปแบบการจัดรายการวิทยุ และการใช้สื่อเครือข่าย ระเบียบวิธีวิจัยใช้การวิจัยเชิงทดลอง กลุ่มตัวอย่างทำการศึกษากับนิสิต นักศึกษา การสุ่มกลุ่มตัวอย่างใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย สุ่มแบบแบ่งชั้น และสุ่มแบบหลายขั้นตอน เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลใช้แบบทดสอบ และตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือโดยการหาค่าความตรง ความยาก อำนาจจำแนกและความเชื่อมั่น ข้อมูลที่นำมาศึกษาเป็นข้อมูลปฐมภูมิ สถานที่เก็บข้อมูลเก็บในจังหวัดปัตตานี จังหวัดสงขลา และระดับภาคใต้ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลสถิติภาคบรรยายใช้ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติภาคอ้างอิงใช้การทดสอบค่าที การวิเคราะห์ความแปรปรวน การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ตารางประกอบการบรรยาย

สาขาวิชาพลศึกษา

มีการทำวิทยานิพนธ์จำนวน 14 เล่ม ผู้ทำวิทยานิพนธ์ส่วนมากเป็นเพศชาย กลุ่มที่ทำวิทยานิพนธ์มากมีอายุตั้งแต่ 26 – 30 ปี ประกอบอาชีพครู อาจารย์ สถานที่ทำงานส่วนมากทำงานอยู่ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี จังหวัดสงขลา และจังหวัดยะลา ปีที่วิทยานิพนธ์ได้รับการอนุมัติให้จบมากที่สุดคือ ปี พ.ศ. 2541 เรื่องที่นิยมทำการวิจัยคือการศึกษาเกี่ยวกับผลการฝึกสมรรถภาพทางกาย ระเบียบวิธีวิจัยใช้การวิจัยเชิงทดลอง กลุ่มตัวอย่างทำการศึกษากับนักเรียน ระดับการศึกษาที่เกี่ยวข้อง ศึกษาในระดับชั้นประถมศึกษา การสุ่มกลุ่มตัวอย่างใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลใช้แบบทดสอบ และตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

โดยการหาค่าความตรง อำนาจจำแนกและความเชื่อมั่น ข้อมูลที่นำมาศึกษาเป็นข้อมูลปฐมภูมิ สถานที่เก็บข้อมูลเก็บในจังหวัดสงขลา สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลสถิติภาคบรรยายใช้ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติภาคอ้างอิงใช้การทดสอบค่าที การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ตารางประกอบการบรรยาย

สาขาวิชาวิทยาศาสตร์ศึกษา

มีการทำวิทยานิพนธ์จำนวน 6 เล่ม ผู้ทำวิทยานิพนธ์ส่วนมากเป็นเพศชาย กลุ่มผู้ทำวิทยานิพนธ์มากมีอายุตั้งแต่ 26 – 30 ปี และ 41 – 45 ปี ประกอบอาชีพครู อาจารย์ ปีที่วิทยานิพนธ์ได้รับการอนุมัติให้จบ คือ ปี พ.ศ. 2541 และปี พ.ศ. 2542 เรื่องที่ทำการวิจัยมีเพียง 2 เรื่อง คือวิธีสอนแบบร่วมมือ และมโนคติที่คลาดเคลื่อน ระเบียบวิธีวิจัยใช้การวิจัยเชิงบรรยาย และการวิจัยเชิงทดลอง กลุ่มตัวอย่างทำการศึกษากับนักเรียน ระดับการศึกษาที่เกี่ยวข้องศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย การสุ่มกลุ่มตัวอย่างใช้วิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน มีการศึกษาในรายวิชาฟิสิกส์ เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลใช้แบบทดสอบ และตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือโดยการหาค่าความตรง ความยาก อำนาจจำแนกและความเชื่อมั่น ข้อมูลที่นำมาศึกษาเป็นข้อมูลปฐมภูมิ สถานที่เก็บข้อมูลเก็บในจังหวัดสงขลา สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลสถิติภาคบรรยายใช้ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติภาคอ้างอิงใช้การทดสอบค่าที การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ตารางประกอบการบรรยาย

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์เพื่อพัฒนาชุมชน

มีการทำวิทยานิพนธ์จำนวน 142 เล่ม ผู้ทำวิทยานิพนธ์ส่วนมากเป็นเพศชาย กลุ่มที่ทำวิทยานิพนธ์มากมีอายุตั้งแต่ 31 – 35 ปี ประกอบอาชีพครู อาจารย์ ทำงานอยู่ในจังหวัดปัตตานี ปีที่วิทยานิพนธ์ได้รับการอนุมัติให้จบมากที่สุดคือ ปี พ.ศ. 2535 เรื่องที่นิยมทำการวิจัยคือเรื่องเกี่ยวกับบทบาท พฤติกรรม ระเบียบวิธีวิจัยใช้การวิจัยเชิงบรรยาย กลุ่มตัวอย่างทำการศึกษากับครู อาจารย์ ระดับการศึกษาที่เกี่ยวข้องศึกษาในระดับชั้นประถมศึกษา การสุ่มกลุ่มตัวอย่างใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลใช้แบบสอบถาม และตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือโดยการหาค่าความตรง อำนาจจำแนกและความเชื่อมั่น ข้อมูลที่นำมาศึกษาเป็นข้อมูลปฐมภูมิ สถานที่เก็บข้อมูลเก็บในจังหวัดปัตตานี สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติภาคบรรยายใช้ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติภาคอ้างอิงใช้การทดสอบค่า
ที่ร่วมกับการวิเคราะห์ความแปรปรวน การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ตาราง
ประกอบการบรรยาย

อภิปรายผล

จากผลการศึกษาการทำวิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2533 – 2542 มีประเด็นสำคัญที่จะนำมาอภิปรายผลดังนี้

ตอนที่ 1 รายละเอียดเกี่ยวกับผู้ทำวิทยานิพนธ์

1. เพศ พบว่าผู้ทำวิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต เป็นเพศชายมากกว่าเพศหญิง โดยเพศชายมีจำนวน 243 คนและเพศหญิงมีจำนวน 214 คน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับลักษณะธรรมชาติของวิชาที่เอื้อต่อความถนัดของแต่ละเพศ โดยเฉพาะสาขาวิชาการบริหารการศึกษา สาขาวิชาวิทยาศาสตร์ศึกษา สาขาวิชาพลศึกษา และสาขาศึกษาศาสตร์เพื่อพัฒนาชุมชนที่มีเพศชายมาศึกษามาก และผลการวิจัยสอดคล้องกับผลการวิจัยของ อัมภา บุญช่วย (2541 : 57) ภัทรา พรประศาสน์ สุข (2524 : 62) พบว่าผู้ทำวิทยานิพนธ์เป็นเพศชายมากกว่าเพศหญิง

2. อายุ ผู้ทำวิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิตส่วนมากมีอายุอยู่ในวัย 26 – 30 ปี จำนวน 142 คน ผลการวิจัยสอดคล้องกับผลการวิจัยของสุรเดช พันธุ์วิเศษ (2532 : 88) พบว่าผู้ทำวิทยานิพนธ์ส่วนมากมีอายุอยู่ในวัย 26 – 30 ปี ทั้งนี้เนื่องจากว่าในปัจจุบันนี้นักศึกษาเห็นความสำคัญของการศึกษา เพื่อต้องการที่จะพัฒนาตนเองสู่ความก้าวหน้าในหน้าที่การงานและอาชีพที่ทำอยู่ นอกจากนี้แล้วในบางสาขาวิชาที่เปิดโอกาสให้นักศึกษามาเรียนในวันเสาร์ อาทิตย์ ทำให้ผู้เรียนไม่ต้องเสียวันลาในการปฏิบัติหน้าที่ แต่มีความเจริญก้าวหน้าในหน้าที่การงาน และนักศึกษาบางส่วนที่เรียนจบระดับบัณฑิตศึกษาและยังไม่มียานทำ ฐานะทางบ้านไม่ลำบากจึงสมัครเข้าศึกษาต่อในระดับมหาบัณฑิตทันที ทำให้พบว่าผู้ทำวิทยานิพนธ์จำนวนมากมีอายุอยู่ในวัย 26 – 30 ปี

3. อาชีพ ในทุกสาขาวิชาของคณะศึกษาศาสตร์มีผู้ทำวิทยานิพนธ์ประกอบอาชีพครู อาจารย์มากถึง 285 คน ทั้งนี้เนื่องจากคณะศึกษาศาสตร์เป็นคณะที่จัดการเรียนการสอนทางด้านการศึกษ และผลิตบุคลากรเพื่อออกไปประกอบอาชีพครู อาจารย์ ดังนั้นเพื่อเป็นการต่อเนื่อง ทางด้านการศึกษจึงมีผู้ที่ประกอบอาชีพครู อาจารย์เข้ามาศึกษาต่อมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับ ผลการวิจัยของอัจฉรา ดิสุวรรณ (2528 : 59) และสุรเดช พันธุ์วิเศษ (2532 : 88) พบว่าผู้ทำ วิทยานิพนธ์ประกอบอาชีพครู อาจารย์มากกว่าอาชีพอื่น

4. สถานที่ทำงาน ผู้ทำวิทยานิพนธ์ส่วนมากจะมีสถานที่ทำงานอยู่ในจังหวัดปัตตานี มีจำนวน 93 คน ทั้งนี้เนื่องเป็นจังหวัดที่เป็นสถานที่ตั้งของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ดังนั้น จากสภาพที่เป็นบุคคลในพื้นที่ที่อยู่ในแหล่งการศึกษาทำให้เป็นคนที่มีความตื่นตัวทางด้านการ ศึกษา และนอกจากนี้แล้วยังเป็นการสะดวก ประหยัดค่าใช้จ่าย ไม่เสียเวลาในการเดินทาง สามารถทำงานในวันปกติควบคู่ไปกับการเรียนในวันเสาร์ อาทิตย์โดยไม่ทำให้เสียวันลาหรือเสีย งาน ไม่กระทบกับการเลื่อนขั้นเงินเดือน

ตอนที่ 2 รายละเอียดเกี่ยวกับวิทยานิพนธ์

1. ปีที่อนุมัติวิทยานิพนธ์ จำนวนวิทยานิพนธ์ที่ได้รับการอนุมัติให้จบมากที่สุดในปี พ.ศ. 2541 จำนวน 64 เล่ม เนื่องจากว่าในการรับสมัครนักศึกษารุ่นแรก ๆ มีจำนวนน้อย จึงทำให้ จำนวนวิทยานิพนธ์มีจำนวนน้อยไปด้วย และสาเหตุอีกประการหนึ่งก็คือเงื่อนไขของเวลาบังคับทำ ให้นักศึกษาเร่งผลิตวิทยานิพนธ์ให้ทันตามกำหนดเวลาจึงทำให้เกิดภาวะการกระจุกตัวของ วิทยานิพนธ์ เพราะหลังจากนั้นแล้วในปีต่อมาจำนวนวิทยานิพนธ์ที่ได้รับการอนุมัติให้จบมีจำนวน ลดลง

2. เรื่องในการทำวิทยานิพนธ์ วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิตนิยมทำการวิจัย เรื่องเกี่ยวกับเทคนิคและวิธีสอนมากถึง 95 เล่ม ทั้งนี้เนื่องจากเป็นคณะที่ทำการสอนเกี่ยวกับ ทางด้านการศึกษและผู้เข้ามาเรียนเป็นผู้ที่ประกอบอาชีพครู อาจารย์เป็นจำนวนมาก ดังนั้นจึงมี ความสนใจในการศึกษาเรื่องเกี่ยวกับวิธีสอนเพราะเป็นสิ่งที่ปฏิบัติอยู่ในชีวิตประจำวันและ สามารถนำประโยชน์จากการทำวิจัยไปใช้กับงานในหน้าที่ได้ โดยทั่วไปแล้วการทำวิจัยในแต่ละ สาขาวิชาก็ได้ทำการศึกษาวิจัยตามพื้นฐานของธรรมชาติและลักษณะเนื้อหาวิชา แต่จะพบว่า

หัวข้อเรื่องในการศึกษาวิจัยยังอยู่ในวงแคบ ส่วนใหญ่เป็นการสำรวจข้อเท็จจริง เพราะเป็นการศึกษาถึงสภาพความเป็นอยู่ อันเป็นการทำเพื่อความเข้าใจในปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นมากกว่าอย่างอื่น ทั้งนี้เนื่องจากนักศึกษายังไม่มีความเชี่ยวชาญในการทำงานวิจัย ศึกษางานวิจัยน้อยเกินไป เวลาในการทำวิทยานิพนธ์น้อย และเป็นการศึกษาจากรุ่นที่ผ่าน ๆ มาจึงพบว่าการทำวิจัยยังเป็นการลอกเลียนแบบต่อ ๆ กันมาจึงเป็นการศึกษาเรื่องในลักษณะเดียวกัน ซ้ำกัน ไม่เกิดความรู้ใหม่ วิธีการศึกษาก็ใช้รูปแบบเดียวกัน

3. ประเภทของการวิจัย มีการศึกษาโดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงบรรยายมากถึง 333 เล่ม ทั้งนี้เนื่องจากกการวิจัยเชิงบรรยายเป็นการวิจัยเพื่อศึกษาเกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน เป็นการค้นหาข้อเท็จจริงหรือเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นอยู่แล้ว ทำให้เกิดความเข้าใจสภาพเป็นจริงเพื่อนำไปใช้ปรับปรุงแก้ไขปัญหาการปฏิบัติงาน จึงเป็นเหตุให้ผู้ทำวิทยานิพนธ์ทำวิจัยเชิงบรรยายมาก สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ (2526 : 143) กล่าวว่าวิทยานิพนธ์ทางการศึกษาเป็นการวิจัยโดยวิธีสำรวจหรือเชิงบรรยายมากกว่าร้อยละ 90 เพราะเป็นวิธีวิจัยเริ่มแรกในวงการศึกษและผลการวิจัยที่ได้ก็เป็นประโยชน์สามารถนำไปใช้ปรับปรุงการปฏิบัติงานได้ ซึ่งได้เริ่มทำการวิจัยเชิงบรรยายมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2473 จนถึงปัจจุบัน การทำวิจัยโดยวิธีสำรวจหรือเชิงบรรยายเป็นวิธีการที่สะดวก รวดเร็วและประหยัด และผลการวิจัยนี้ก็ยิ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของพิชัย ดลเสมอ (2527 : 40) เพ็ญพิศ ประวีณวรกุล (2527 : 39) วีรวรรณ ยุทธนากรชัย (2528 : 67) อัจฉรา ดิษฐ์วัฒน์ (2528 : 56) สุรเดช พันธุ์วิเศษ (2532 : 88) นุชนาฏ วรรณนะศักดิ์ (2534 : 51) บุญส่ง นิลแก้ว (2539 : 25) และวลัยพร ศรีเชียรราช (2542 : 36) ที่พบว่ามีการศึกษาโดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงบรรยายมากกว่าเชิงทดลอง

4. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ได้ศึกษากับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักเรียนจำนวน 140 เล่ม มากกว่าศึกษากับกลุ่มตัวอย่างอื่น ทั้งนี้เนื่องจากผู้ที่เข้ามาเรียนในคณะศึกษาศาสตร์ส่วนมากประกอบอาชีพรับราชการครู ดังนั้นในการศึกษากับกลุ่มตัวอย่างจึงเลือกนักเรียน โดยเฉพาะในระดับประถมศึกษาซึ่งมีการศึกษาในระดับนี้ถึง 218 เล่ม เพราะมีความใกล้ชิดกัน สะดวก ประหยัด ไม่เสียเวลาในการเก็บข้อมูล ได้รับความร่วมมือด้วยดี และวิธีการได้มาซึ่งกลุ่มตัวอย่างนิยมใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น โดยเฉพาะเป็นการสุ่มตามสัดส่วนของกลุ่มย่อย (Proportional stratified random sampling) มีจำนวน 174 เล่ม ทั้งนี้เนื่องจากวิทยานิพนธ์ส่วนมากเป็นเชิงสำรวจ กลุ่มประชากรที่ทำการศึกษามีเป็นจำนวนมาก ไม่สามารถทำการศึกษาได้หมดเพราะเป็นการเสียเวลา สิ้นเปลืองค่าใช้จ่าย ไม่สะดวก จึงต้องทำการศึกษากับกลุ่มตัวอย่างแทน แต่การศึกษากับ

กลุ่มตัวอย่างนั้นต้องได้กลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะเป็นตัวแทนที่ดีของประชากร พวงรัตน์ ทวีรัตน์ (2540 : 87) ได้กล่าวไว้ว่าการสุ่มแบบแบ่งชั้นโดยการสุ่มตามสัดส่วนของกลุ่มย่อยเป็นการสุ่มที่ใช้กับประชากรที่กลุ่มย่อยไม่แตกต่างกันมาก กลุ่มใดที่มีมากก็สุ่มมาเป็นจำนวนมาก กลุ่มใดที่มีน้อยก็สุ่มมาเป็นจำนวนน้อย และข้อดีของวิธีการสุ่มแบบนี้ก็คือ ได้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นตัวแทนที่ดีของประชากร เพราะได้มีการแบ่งกลุ่มย่อยแล้วสุ่มจากแต่ละกลุ่มย่อย ดังนั้นโอกาสที่จะได้ตัวแทนที่มีคุณลักษณะทุกประเภทของประชากรจึงมีมากที่สุด สำหรับการสุ่มอย่างง่ายก็ใช้กับประชากรที่สมาชิกในกลุ่มมีความคล้ายคลึงกัน เป็นวิธีการที่ง่ายและสะดวกในการใช้ ประชากรมีโอกาสดูได้รับเลือกเท่า ๆ กันและเป็นอิสระจากกัน

5. วิชาที่ทำการวิจัย มีการศึกษาเกี่ยวกับรายวิชาคณิตศาสตร์มากกว่ารายวิชาอื่น ๆ โดยมีการศึกษาในรายวิชานี้ถึง 52 เล่ม ทั้งนี้เพราะวิชาคณิตศาสตร์เป็นวิชาที่นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำเมื่อเทียบกับรายวิชาอื่น ๆ นักเรียนไม่สามารถอ่านแล้วทำความเข้าใจเองได้ เพราะเป็นวิชาเกี่ยวกับมโนทัศน์ มีโครงสร้างแสดงความสัมพันธ์เป็นผลและสื่อความหมายโดยใช้สัญลักษณ์ซึ่งเป็นลักษณะนามธรรม ยากต่อการเรียนรู้และทำความเข้าใจ (เจดศักดิ์ ศรีสง่าชัย, 2532 : 48) จึงทำให้นักเรียนส่วนมากไม่ประสบความสำเร็จในการเรียน เรียนไม่เข้าใจ และเกิดความรู้สึกเบื่อหน่าย ไม่ชอบ ไม่อยากเรียนคณิตศาสตร์ ดังนั้นเพื่อแก้ปัญหาต่าง ๆ ดังกล่าวจึงนิยมทำการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับรายวิชาคณิตศาสตร์

6. เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล มีการใช้แบบสอบถามมากที่สุด โดยมีจำนวน 235 เล่ม เพราะผู้ที่ทำวิทยานิพนธ์ได้ทำการศึกษาในลักษณะของการสำรวจ ดังนั้นเครื่องมือที่เหมาะสมที่สุดในการเก็บรวบรวมข้อมูลคือแบบสอบถามเนื่องจากการที่จะใช้เครื่องมือใดในการเก็บรวบรวมข้อมูลนั้นย่อมขึ้นอยู่กับคุณลักษณะของข้อมูลที่ต้องการเป็นสำคัญ นอกจากนี้การใช้แบบสอบถามยังเป็นการเก็บข้อมูลที่สะดวกและประหยัดค่าใช้จ่าย ผู้ตอบมีอิสระในการตอบเหมาะสำหรับการเก็บรวบรวมข้อเท็จจริงจากประชากรหรือกลุ่มตัวอย่างที่อยู่กันอย่างกระจัดกระจาย และอุทุมพร ทองอุไทย (2520 : 3) ก็ได้กล่าวว่าการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์เกือบร้อยละ 80 ที่นิยมใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล และผลการวิจัยสอดคล้องกับผลการวิจัยของพิชัย คลสมมอ (2527 : 40) และสุรเดช พันธุ์วิเศษ (2532 : 89) ที่พบว่าส่วนใหญ่มีการใช้แบบสอบถามในการเก็บข้อมูล

การตรวจสอบหาคุณภาพของเครื่องมือมีการหาค่าความตรง อำนาจจำแนก และความเชื่อมั่น มากกว่าการตรวจสอบโดยวิธีอื่น เพราะเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนมาก

เป็นแบบสอบถาม เป็นเครื่องมือที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเองยังไม่เป็นที่น่าเชื่อถือหากไม่มีการตรวจสอบคุณภาพ หรือตรวจสอบคุณภาพไม่ครบทั้งกระบวนการก็จะทำให้เครื่องมือที่นั้นลดความน่าเชื่อถือลงได้

7. ชนิดของข้อมูล นิยมเก็บข้อมูลชนิดเป็นข้อมูลแบบปฐมภูมิถึง 455 เล่ม เพราะเป็นการศึกษาสภาพในปัจจุบัน ข้อมูลที่ใช้จึงเป็นข้อมูลที่มาจากแหล่งกำเนิดที่แท้จริงของปรากฏการณ์นั้น ๆ ซึ่งเป็นข้อมูลที่มีความคลาดเคลื่อนน้อยที่สุด

สถานที่เก็บรวบรวมข้อมูลส่วนใหญ่จะเป็นการเก็บในจังหวัดปัตตานีจำนวน 80 เล่ม เพราะผู้วิจัยส่วนมากทำงานอยู่ในจังหวัดปัตตานี ดังนั้นจึงเป็นการสะดวก และประหยัดค่าใช้จ่ายในการเก็บข้อมูล นอกจากนี้แล้วจังหวัดปัตตานีก็เป็นแหล่งวิทยากรทำให้การค้นหาค่าข้อมูลได้สะดวก ไม่เสียเวลา

8. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ส่วนมากในทุกสาขาวิชามีการหาค่าสถิติทั้งสถิติภาคบรรยายและสถิติภาคอ้างอิง สถิติภาคบรรยายจะเป็นการหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานจำนวน 227 เล่ม สถิติภาคอ้างอิงนิยมใช้การทดสอบค่าที (t-test) และการวิเคราะห์ความแปรปรวน (F-test) เนื่องมาจากว่าการที่จะเลือกสถิติตัวใดมาใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลต้องขึ้นอยู่กับเรื่องที่ศึกษา และการตั้งสมมติฐานที่เป็นตัวบังคับให้มีการเลือกใช้ค่าสถิติที่เหมาะสมกับการทดสอบสมมติฐาน และสถิติภาคบรรยายเป็นสถิติพื้นฐานที่ใช้ในการบรรยายให้เห็นถึงสภาพที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน สภาพที่เป็นจริงของเรื่องที่ได้ทำการศึกษาถึงแม้ว่าวิทยานิพนธ์ที่ทำการวิจัยจะเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างซึ่งต้องใช้สถิติภาคอ้างอิงเป็นสถิติที่ศึกษาคุณลักษณะของกลุ่มตัวอย่างเพื่อนำไปอ้างอิงสู่ประชากรทั้งหมด ก็จำเป็นต้องหาค่าสถิติภาคบรรยายก่อนที่จะคำนวณค่าในส่วนสถิติภาคอ้างอิง เช่นการหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เพื่อนำไปคำนวณค่าที ซึ่งสอดคล้องกับค่ากล่าวของประคอง วรรณสุด (2522 : 45) ที่ว่าเมื่อต้องการหาค่าสถิติอื่น ๆ ต้องอาศัยค่าเฉลี่ย มีการใช้สถิติตัวอื่นอยู่บ้างเพียงจำนวนน้อย เช่น Factor Analysis เทคนิคเดลฟาย Discriminant Function Analysis ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากว่าสถิติเหล่านี้มีความยากจึงไม่ค่อยมีนักศึกษานำมาศึกษา

9. การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ส่วนมากเป็นการนำเสนอแบบตาราง ประกอบการบรรยายมีจำนวน 367 เล่ม เนื่องจากข้อมูลที่ได้อาจจะเป็นตัวเลข การสร้างตารางและ

มีการบรรยายประกอบทำให้อ่านเข้าใจได้ง่าย มีความชัดเจน สร้างได้ง่าย คนทั่วไปสามารถอ่านได้เข้าใจ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำไปใช้

จากการศึกษาวิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิตครั้งนี้พบว่าการทำวิทยานิพนธ์ยังเป็นการลอกเลียนแบบต่อ ๆ กันมายังคงศึกษาเรื่องในลักษณะเดียวกัน ซ้ำกัน วิธีการศึกษาใช้รูปแบบเดียวกัน ไม่ก่อให้เกิดความรู้ใหม่ ๆ ดังนั้นอาจารย์ผู้สอนหรืออาจารย์ที่ปรึกษาในการทำวิทยานิพนธ์ควรได้ช่วยส่งเสริมให้มีการทำวิทยานิพนธ์ที่มีลักษณะวิเคราะห์เนื้อหา วิเคราะห์โครงสร้าง หรือการวิพากษ์วิจารณ์ ซึ่งจะเป็นการสร้างกระบวนการคิด เข้าใจถึงสาเหตุและความสัมพันธ์ต่าง ๆ ที่ซับซ้อน ตลอดจนเสริมสร้างการใช้วิจารณญาณในการตัดสินใจและการริเริ่มสร้างสรรค์อันจะนำไปสู่การปฏิบัติจริงซึ่งอาจเป็นไปได้ในลักษณะการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (action research) หรือการวิจัยและพัฒนา (R & D) โดยเฉพาะคณะศึกษาศาสตร์ซึ่งเป็นคณะที่เกี่ยวข้องกับทางการศึกษาด้วยความพร้อมในหลาย ๆ ด้าน และด้วยศักยภาพของอาจารย์สามารถที่จะตอบสนองสามารถความต้องการหัวข้อวิจัยของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2541 : 23) ที่ได้จัดลำดับความสำคัญและความจำเป็นเร่งด่วนของหัวข้อวิจัยที่ควรดำเนินการวิจัยเพื่อแก้ปัญหาและพัฒนาการศึกษาของประเทศ โดยมีประเด็นหลักดังนี้คือ ปรัชญาการศึกษาไทยและอุดมการณ์การศึกษา สิทธิ เสรีภาพ และความเสมอภาคทางการศึกษา ระบบการศึกษาไทย การวางรากฐานชีวิต การเรียนตลอดชีวิต การศึกษาเพื่อการมีงานทำ และการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม การศึกษากับศิลปวัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย การศึกษากับการพัฒนาระบบการปกครองแบบประชาธิปไตย การศึกษากับสิ่งแวดล้อม การศึกษาเพื่อความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี แนวทางการจัดการเรียนการสอน การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ แนวทางการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมในเยาวชน การบริหารการศึกษา การกระจายอำนาจและการระดมสรรพกำลัง ทรัพยากรเพื่อการศึกษา การพัฒนาวิชาชีพครู ระบบการประเมินคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา การใช้สื่อ เทคโนโลยี สารสนเทศเพื่อการศึกษา การพัฒนาเครือข่ายการเรียนรู้ การศึกษาสำหรับเด็กด้อยโอกาส และการวิจัยทางการศึกษา

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการวิเคราะห์วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิตเฉพาะสาขาวิชา เพื่อวิเคราะห์ในประเด็นอื่นที่เจาะลึก และกว้างขวางออกไป

2.2 ควรมีการวิเคราะห์ว่าผลการวิจัยมีการนำไปเผยแพร่และถูกนำไปใช้มากน้อย

เพียงใด

2.3 ควรมีการวิเคราะห์ว่าวิทยานิพนธ์แต่ละเรื่องมีการใช้ศึกษาค้นคว้ามากน้อย

เพียงใด